

Sept. - Oktobro
★ 1932 ★

6a.Jaro-2a. Epoko
★ No. 78-79 ★

Simpla, fleksebla, belsona, vere
internacia en siaj elementoj la
lingvo Esperanto prezentas al la
mondo civilizita la sola veran
: solvon de lingvo internacia :

Argentina Esperantisto

OFICIALA
ORGANO
DE

Ekzemplero 0.10 ctvs.

Adreso por Redakcio kaj Administracio: C. PELLEGRINI 238
BUENOS AIRES (ARGENTINA RESPUBLIKO)

ARGENTINA ESPERANTO - ASOCIO

CARLOS PELLEGRINI 238 — BUENOS AIRES

CENTRA KOMITATO DE A. E. A.

Prezidanto: A. Barrot. Vicepres.: D. Ruiz. Sekretario: Giordano Bruno López. Protokolanto: F. Clevillé. Konsisto: Graciano García. Vochdonanto: Angel Corral.

Kunveno: La unua Jaúdo de la monato je la 21 horo

SUBKOMITATO KURSO PER KORESPONDADO

S-ino. Corali de Bagués. A. Villafranca. Antonio Vila. C. H. Otheguy.
José Bayón

Kunveno: Lundo kaj Jaúdo je la 20a.

Merkredo je la 21 horo: Parola Kurso de Esperanto

Sabatoj: Kunvenas la Esperantistaro je la 21a. horo

GAZETA SUBKOMITATO

A. Barrot. C. H. Otheguy. Luis Vila. A. Corral

Kunveno: Mardo je la 21a. horo

SUBKOMITATO POR LIBROSERVO KAJ BIBLIOTEKO

Francisco Clevillé. Antonio Barrot. Mateo Niksich

INFORMA SUBKOMITATO

Enrique Bravo. Eterio Rodríguez.
P. Bosso

“LINGVAJ RESPONDOJ”

del Dr. L. L. ZAMENHOF
autor del idioma Esperanto.

Libro de consulta que todo
buen esperantista debe ad-
quirir. el vol. . . . \$ 0.80

CONFERENCIA

EL SABADO 5 DE NOVIEMBRE las 20.30

En nuestra secretaría C. Pellegrini 238

El “Samideano” Carrasco, recién llegado a Buenos Aires, nos referirá sus impresiones de viaje por Rusia, Polonia, Alemania, Francia y Portugal.

Quedan invitados todos los esperantistas a escuchar la palabra de este entusiasta y culto samideano.

La disertación será en Esperanto.

HAGASE MIEMBRO DE A. E. A.

Socio protec., cuota mínima \$ 2.—
Socio activo " 1.—
Socio simpatizante " 0.50

Miembros de grupos adheridos a A. E. A. . . . \$ 1.—
Miembros aislados \$ 1.50
(Cuota semestral)

Nuestra mesa de lectura está a disposición de todos los esperantistas que quieran utilizarla. Horario: Todos los días de 20.30 a 22.00 hs.

Argentina Esperantisto

Adreso por Redakcio kaj
Administr.: Str. C. Pelle-
grini 238. Buenos Aires
(Argentina Respubliko)

Oficiala Organo de
Argentina Esperanto
Asocio

Ekzemplerlo 0.10 ctvs.

Sesmonata abono:
En kaj eksterlande \$ 1.—
(argentina mono)
La Redakcio rajtas korekti
La manuskriptojn

El Dr. Wossler vuelve a hablar sobre el Esperanto y el Problema Lingüístico

No es redundancia recoger nuevamente las declaraciones que acerca de este problema — uno de los dos o tres más importantes que afligen a la humanidad — ha hecho a la delegación de la Asociación Esperantista Argentina, que, compuesta por los S-noj D-ro E. Biagusch, G. Bruno López, C. Otheguy, A. Corral y C. Santos Fontán, le visitara el 29 de Septiembre en su alojamiento del Plaza Hotel, para agradecerle el claro concepto con que encarara estas cuestiones en las manifestaciones que ya hizo a este diario, a su llegada al país.

No es redundancia, repetimos, porque talentos vigorosos como el eminent filólogo que nos visita, nunca se repiten; por el contrario, siempre tienen algo nuevo que decirnos. El profesor Wossler pertenece a esa clase de sabios que por llevar un poeta dentro, ni los libros, ni el gabinete han podido secar las claras fuentes del entendimiento, ni cegar la visión interior que les permite ver los problemas y fenómenos humanos libres de prejuicios y con sentida observación.

Empezó diciendo: "Ya he dicho que el Esperanto tiene un hermoso porvenir por delante. Ahora me dan ustedes nuevos concretos sobre sus progresos, y esto no hace otra cosa que reafirmar las esperanzas que yo tengo en su porvenir. Aunque el idioma de Zamenhof no hubiera realizado esos progresos, era lógico suponer — como suponía yo, que vivo al margen del movimiento en pro de ese idioma, y que sólo de paso me enteré de alguna de sus conquistas — que habría de alcanzarlos porque hay en él todas las posibilidades de una lengua viva para poder ocupar un lugar eminent en la historia de las sociedades humanas".

— ¿Es usted esperantista, profesor? — le preguntamos a boca de jarro.

"No lo soy — nos responde, sonriendo dulcemente — pero lo he estudiado con el criterio científico de mi especialidad, y me ha subyugado agradablemente su estructura

lógica, su fácil gramática, y, sobre todo, el fondo profundamente humano que le imprimió su creador, profundamente humanista, también. Es precisamente, por esa idealidad fraterna que encierra, por esa potencia de generoso universalismo que fluye de todo él, por lo que creo que su porvenir es indiscutible".

— Y qué piensa usted, profesor, de las probabilidades que pueda tener alguna de las lenguas nacionales hoy más en boga para ocupar el lugar de lengua universal?

"Ya lo he dicho otras veces: ninguna. Las lenguas nacionales nunca podrán ser universales. Muchos factores se concitan para que ello sea irrealizable: rivalidades, celos, la misma dificultad de poder dominarlas ampliamente... La humanidad, en ese sentido, sólo ha presenciado un eterno flujo y reflujo: unas avanzan un breve espacio de tiempo, que en el ritmo de los siglos nada significa, para luego regresar a su punto de partida. Es lo que presenciamos hoy con respecto al inglés, que va perdiendo el terreno que conquistara en el Asia años atrás... Y así indefiniblemente."

— ¿Y a qué atribuye usted, profesor, el que se teme tanto el advenimiento del Esperanto?

"No me explico por qué puede asustar la idea de una lengua internacional. La humanidad siempre ha conocido lenguajes que jugaron ese oficio; el hebreo en la remota antigüedad, el griego más tarde, y por último el latín. Este último pudo quedar indefiniblemente como idioma auxiliar para todos los hombres. No lo logró por razones de la época en que le tocó actuar, bien conocidas de todos. Además de éstos, existieron siempre lenguajes o 'argots' que hacían el mismo oficio en las sociedades secretas internacionales de edades pasadas y... contemporáneas, tal vez. Claro está — agrega sonriendo — que éstos no llevaban en sí la potencia positiva universalista del Esperanto, sino la negativa de la criminalidad. Sin embargo... — doloroso es reconocerlo — aún esa potencia generosa del internaciona-

lismo es considerada por muchos como enemiga de la sociedad humana."

—Precisamente, para desvanecer esos infundados temores, para poder ilustrar a la intelectualidad argentina sobre los verdaderos fines que perseguía el Dr. Zamenhof al dar a conocer su solución al problema lingüístico, es por lo que nosotros queríamos rogarle hablara en público sobre estas cuestiones.

"Con mucho gusto lo haría, pero no estoy preparado para ello. Yo entiendo que una conferencia sobre estos asuntos no puede improvisarse. Necesitaría documentarme, acopiar material... y en verdad, carezco de tiempo para ello. En estos días debo pronunciar otra conferencia de las del cielo que tengo comprometido con el Instituto Argentino - Germano de Cultura. Tengo que hablar, también, en Montevideo y Rosario. No, no puedo — agrega con pena, pero con esa firmeza de carácter y honradez intelectual que es común en los abios germanos.

"Pero ustedes, sin oírme, podrán leer aún alguna otra opinión mía respecto a la causa por la cual luchan tan generosamente. Me refiero a un trabajo en el que colaboro con mi ilustre amigo, el Dr. Amado Alonso, del Instituto de Filología de la Facultad de Filosofía. Versa sobre elementos sociológicos en el lenguaje, y ahí hago nuevas citas sobre el Esperanto. En cuanto mi amigo, el Dr. Alonso me entregue los primeros ejemplares, tendré el mayor gusto de obsequiarles con uno. Por lo demás, nada debe inquietarles. Que hable o no hable yo, u otro lingüista sobre el Esperanto, es indiferente para el porvenir del idioma internacional. Un idioma que lleva en sí su propia filosofía, su fondo de fe en los altos destinos de una humanidad mejor, tiene que abrirse camino, pese a la indiferencia, la suspicacia o los temores del hombre, que siempre se produjo de idéntica manera ante todos los hechos nuevos que vienen a conmover lo establecido. Los lingüistas de viejo cuño, por ejemplo, creían que una lengua artificial no pasaría nunca de ser un código frío, a lo sumo útil para las cosas prácticas de la vida; nuncá — afirmaban — daría origen a una literatura como las de las lenguas vernáculas; ningún poeta nacería al calor de tal lengua fría. Ahora, felizmente, esas opiniones se han remozado bastante con las nuevas brisas que soplan en el campo de la filología. Yo, por mí, afirmaría que el Esperanto puede producir una admirable literatura, y dar nacimiento a buenos poetas."

—Ya los tiene, profesor, — le interrumplimos — y tan buenos, que podrían enorgullecer cualesquiera literatura nacional. Lo mismo podemos decir de su literatura, que cada día es más rica y variada. Se calcula entre nosotros que hoy día aparece un nue-

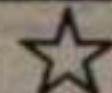
vo libro en Esperanto cada dos días, término medio.

"¡Ah! Ya ven ustedes, que no era aventureado mi juicio."

Con estas palabras cerramos una entrevista, que ya se prolongaba demasiado para el tiempo precioso de este hombre estudioso, que con tanto amor evoca la edad de oro de las lenguas romances.

(De CRITICA")

El Esperanto en los estudios universitarios

AS grandes obras científicas son escritas, por regla general, en inglés, francés, alemán, y hasta en italiano. Para los estudiantes de los respectivos países, no puede ser mejor el sistema, porque tienen a su alcance los libros necesarios a sus estudios universitarios. Pero nosotros, los que sólo conocemos el castellano, y poseemos algunas nociones de inglés y francés (lo poco que hemos podido aprender en la incompleta enseñanza de idiomas en los institutos secundarios), hallamos muchas dificultades en el estudio de las ciencias, por la circunstancia señalada.

Como son escasas las traducciones existentes, es necesario hacer verter las obras, o leerlas directamente del original, aprendiendo para esto, dos o tres idiomas, alguno de ellos, como el alemán, completamente extraño al español lo que no ocurre con el italiano o el francés. El aprendizaje de nuevos idiomas es, indudablemente, de gran utilidad, pero en el caso del estudiante no deja de ser un obstáculo.

Con el propósito de allanar las dificultades apuntadas más arriba, en la Escuela de Ciencias Exactas por ejemplo, se dan lecciones en alemán. Hermosa iniciativa, pero que no solucione la cuestión. Lo que tendría real eficacia, sería la adopción de un idioma de fácil construcción, al que se vertirían las obras de que estamos tratando. Ese idioma podría ser, por sus condiciones de sencillez y rápido aprendizaje, el Esperanto. Como complemento de esta labor, sería conveniente dedicar en los institutos de enseñanza secundaria, una hora semanal a ese idioma, al menos durante los dos primeros cursos.

ENRIQUE BRAVO

ONI

VOKAS al samideanoj teatramatoroj por partopreni en Teatra Fako. Informoj en nia Sekretariejo C. Pellegrini 238

LA VIVO

★ DE ★

ERNESTO MORALES

Militisto, jam maljuna, fanfaronis: —Mi vojaĝis multe: mi konas popolojn senfine, mi surpaſis la plej strangajn terojn, mi trinkis akvon el la riveroj plej malproksimaj, mi konis la fruktojn kiujn donas la arboj kreskantaj en regionoj kie la suno brulas kaj ankaŭ kie ĝi ne aperas; mi supergrimpis la plej altajn pintojn kaj malsupreniris en la plej fundajn profundegojn...

La aŭskultanto interrompis lin:

—Vi, kiu tiel multe vojaĝis kaj vidis, sendube vi kreis al vi multajn amikojn dum viaj vojaĝoj. Kiom da amikoj vi havas?

—Cu, amikojn?—respondis la alia dubante. Mi ne scias, ĉu mi havas amikojn. Eble mi ne havis tempon por dediĉi min al kreado de amikoj. Eble mi havas nenion.

—Cu vi vidas tiun ĉi maljunulon?—diris tiam la interrompinto. Li neniam eliris

de la vilago kie li naskiĝis. Kiom da amikoj vi havas?

—Mi kredas—respondeis la trankvila maljunulo—mi kredas ke mi povas kalkuli tri homojn kiel miajn amikojn.

—Nu, kial vi—daŭrigis la interrompinto—vojaĝis tiel multe? Jen tiu ĉi homo, ne elirinte de lia vilago, li havas pli da amikoj ol vi; kial vi trapasis inter homoj tiel malsamaj?

Vivi ne estas vidi. Vivi estas trovi amon inter la ceteraj homoj.

Vi, kiu vidis tiel multe, ne estas vivinto. Vi estos mortanto kiu eĉ unu amikon ne kreis al si dum sia tutaj vivo.

Estus al vi pli bone se vi ne estus foririnta el via naskiĝloko, kaj nun, kiam estas jam maljuna, rajte diri: mi havas unu amikon; troviĝas inter la homoj, homo kiu amas min.

||||| Tradukis LERNANTO

FOTOGRAFIAS conmemorativas del vuelo de propaganda en favor del Esperanto c/u a \$ 0.30

En forma retrato, tamaño más grande \$ 1.—
Pedidos a Secc. Enseñanza C. Pellegrini 238

FOTOGRAFIA DE LA UNUA PROPAGANDA FLUGADO POR ESPERANTO PERE DE LA AVIADILLOJ DE L'AERO CLUB ARGENTINO

Maldekstre-dekstren: S-noj A. Corral, C. H. Otheguy, Piloto E. Santolanni, D-ro Toscano, kuracestro de Milita Sanigado. Kap. Castex Lainfor, direktoro de Milita Aviada Lernejo. Piloto S-no. R. Bosch kaj S-no. A. Villafranca.

Vizito de la eminenta profesoro Dro. Karl Wossler al nia sidejo

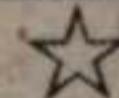
La 14an. de oktobro, je la 19a. horo vizitis nian sidejon la eminenta docento de la Universitato de Munchen, kie li talente instruas pri romancaj lingvoj kaj literaturoj. D-ro Wossler venis tien ĉi komisiita de la Germana-Argentina Instituto pri Klerigado, por gvidi specialan kurson pri literaturo kaj lingvaj aferoj ĉe la Filozofia Fakultato de Buenos Aires.

Kiel jam estas informite en alia loko de tiu ĉi numero D-ro Wossler deklaris sin favora al Esperanto. Nune por pruvi de nove tiun ĉi simpaton ne havis malhelpo-
jon viziti nian modestan sidejon.

Ni akceptis lin tre kontente kaj sence-remonie komplimentis lin. Kiel memorajo de lia vizito ni donacis unu ekzempleron de "HURA!", la talenta verko de nia famkonata verkisto Julio Baghy.

Un arquitecto racionalista y el caos de las lenguas

El conocido arquitecto racionalista Le Corbusier, lamenta, en la revista "Les Plans", los muchos obstáculos que crean las lenguas nacionales.

—El cinematógrafo, lo mismo que el aeroplano, atraviesa las fronteras. El, es mudo, y por eso es comprensible en todas partes. América, en su predominio sobre el resto del mundo, lo invade con sus films.

De pronto, un progreso prodigioso: el film sonoro (progreso americano).

El film se torna nacional; no puede más atravesar las fronteras, no puede ser comprendido dondequiero.

En la marcha general, en la línea general, el film sonoro nos vuelve atrás, cierra las puertas que se habían abierto, hace renacer las fronteras, restablece como compartimientos estancos, y como "clanes": habiendo servido como formidable instrumento de penetración internacional, de un golpe pierde toda su extraordinaria eficacia. El descubrimiento científico ha hecho al progreso.

Se necesita buscar de dónde viene el mal.

Es esto: la inferioridad del mecanismo de las lenguas, quita al mundo moderno uno de los instrumentos esenciales a cada civilización.

De un lado tenemos las conquistas: telégrafo, ciencias, prensa, velocidad, interpretaciones: un continuo atravesar de fronteras.

Obstruye esta nueva civilización impenetruosa, el atroz obstáculo de las lenguas, la infeliz fuente de la ignorancia, el obstáculo al progreso. Más: esto es en parte la causa de la falta de confianza, sospechas, odios. Las lenguas impenetrables: armas de guerra.

Antes de la era de la velocidad, antes de que se viajara, de que se hicieran los negocios, antes de la difusión del libro, antes de la técnica, de los diarios, antes de la gran competencia y de la economía mundial, la diversidad de las lenguas era natural, armónica y lógica.

Toda ía ya en aquella época de la inmovilidad, el pensamiento tenía su instrumento, y la raza blanca sobre las fronteras hablaba el latín.

El mundo estaba ligado por una unidad.

En 1928, cuando habíamos fundado los Congresos Internacionales de Arquitectura moderna, habíamos pedido a la Sociedad de las Naciones, quisiera instituir en las escuelas elementales del mundo entero la enseñanza obligatoria de una lengua técnica unitaria.

Estábamos los técnicos de todos los pueblos. Decíamos: una lengua técnica, una lengua de trabajo, una lengua para quien viaja, para estudiantes, técnicos, hombres de ciencia, para todos. Una lengua que permitiera a cada uno atravesar cada frontera y que abrevia cada frontera a las ideas nuevas.

Las lenguas maternas no tienen nada que temer, prácticamente. Pero es necesario darse cuenta que los tiempos modernos han hecho desaparecer los dialectos. También la muerte pasa.

Los hombres prácticos empiezan a darse cuenta que no se puede salir del caos lingüístico, sin una lengua auxiliar.

Traducido de "L'Esperanto",
F. Arizmondi

Al enviar cartas a sus relaciones o amigos hágalo con Sobres, Papel o Postales con leyendas alusivas al ESPERANTO

POSTALES "RONDIRANTAJ" c/u. 0.05 ctvs.
POSTALES de PROPAGANDA c/u. 0.02 ctvs.
BLOCKS de 50 hojas impresos c/u 0.60 ctvs.
Pida estos artículos a la Sección Librería de Argentina Esperanto Asocio, C. Pellegrini 238

NOKTO PRINTEMPA

R. ALBERTO ARRIETA

Protagonistoj: La Fonto, La Marmora Benko, La Laŭro, La Rozo. — La sceno okazas en publika parko, postnoktomeze.

La Benko — Jen foriras nia paro.

La Rozo — Estas tri noktoj ke ili vizitas nin.

La Benko — Ili apartenas al malriĉa klaso.

La Rozo — Junaj ili estas. Si estas bela kaj delikata.

La Laŭro — Li ne aspektas heroo. Ne interesas min.

La Fonto — Bona knabo li ŝajnas. Hieraŭ li sin rigardis sur mia spegulo. Iom maldolĉaj okuloj li havas je lia aĝo.

La Rozo — Ili estas tre enamiĝintaj.

La Benko — Ankoraŭ ili uzas la vorton "vi". Ili ne sin kisas. Kaj ofte restas multe da tempo silentaj.

La Fonto — Mi ilin reflektis, kunigitaj la vizaĝojn, frotantajn ja tempiojn.

La Laŭro — Ĉu vi vidis iliajn intencojn; ĉizi iliajn nomojn sur mia trunko. aŭdacaj geknaboj!

La Benko — Ili malplaĉas min. Ekzistas tiom da lignaj kaj feraj benkoj en tiu ĉi parko, kaj ili okupas la unikan marmoran benkon.... Ili posedas bonan guston sendube.

La Rozo — Ili forportas miajn rozojn, sed mi ne ofendigas, ankaŭ ili sin amas per ili. Hodiaŭ ili respektis la lastan, kiun mi konserveras. Estas delikatajo.

La Fonto — Mi estas danka al tiuj gejunuloj. Dum iliaj longaj silentoj, ili aŭskultas mian voĉon, kaj elrigardante sin sur mia kristalo, ili transdonas al mi, iom da ilia ama ebriigo.

La Benko — Homo ne konas nli granda ebriigo ol la arto, aliformigi marmoran blokon je belega ĝardena benko.

La Laŭro — La amo estas granda nur kiam oni elpruvas ĝin per la ofero. Donu al mi heroojn kaj mi ilin premios per krono el miaj folioj.

La Rozo — Jen alvenas unu, t. e. unu homo.

La Laŭro — ¡Malfeliĉa diablo!

La Rozo — Marĝas kun peno. Ŝajnas li estas falonta.

La Benko — Do ke li serĉu alian benkon. Mi lin ne akceptas.

La Laŭro — Al vi sin direktas.

La Benko — Kaj sidiĝas sur mi... ¡Kia humiligo! (Paŭzo). Ne estas ia dubo, li pretiĝas pasigi la nokton inter miaj brakoj. (Paŭzo). Kaj tiu gardisto kiu neniam

dejoras je sia posteno! (Paŭzo). Kion vi opinias kamaradoj? Ĉu vi endormiĝas?

La Rozo — Mi enspiris mian rozon.

La Laŭro — Mi rigardis la stelojn.

La Fonto — Ĉu sur mia spegulo?

La Benko — Kaj kiel tremas tiu flikulo.

La Rozo — Ĉu li tremas? Cu li malsanigis? Do la nokto estas varma.

La Benko — Ke mi devu surteni tiajn sargojn. Ĉu vi vidas la gardiston?

La Laŭro — Mi ne vidas lin, certe li endormiĝis. Laŭ ŝajne estas postnoktomeze.

La Fonto — Dormemon mi sentas.

La Benko — Kaj mi. Sed, kiel dormi kun tiu ĉi sur mi?

La Laŭro — Li ne devas esti tre peza.

La Benko — Sed li ne restas kvieta.

La Laŭro — ¡Kia naŭzo!

(Longa paŭzo. La protagonistoj dormantaj parolas sonĝe)

La Fonto — Rigardu, rigardu min intense.... Pli proksime.... Malfermu bone la okulojn.... Mi min vidas en ili... ¡Kiel bela mi estas!

La Rozo — Ĉu vi sincere parolas? Ĉu mi estas la plej bela floro? Ĉu vi opinias mi ricevos la grandan premion?

La Laŭro — Mi tuj rekonis vin. Mi ne eraris. Tiu majesteco.... Vi estas mia heroo. Alproksimiĝu. deprenu tiom da folioj kiom vi bezonu.... Kion vi diris? Ĉu kuiristo?

La Benko — Majstro! Vi ĉi tie! Cirkaŭpremante vian genian verkon!

(Aŭdiĝas pafon, la protagonistoj veikiĝas ektimigitaj).

La Laŭro — Kio okazis? Ĉu alia pneŭmatiko?

La Rozo — Ĉi tie oni ne povas dormi... nek sonĝi.

La Benko — Tiu homo... tiu homo... mortiĝis... Nun li fariĝas peza.

La Laŭro, La Fonto, La Rozo — Ĉu morto?

La Benko — Sanga fadeno glitas sur mia blankeco.

La Laŭro — ¡Memmortiĝo! Tio disfamigos nin. Morgaŭ venos fotografistoj kaj journalistoj.

La Rozo — ¡Malfeliĉa homo! Ĉu li estos memmortiginta pro amo?

La Laŭro — Jen unu el miaj folioj. Senmorta vi fariĝis, nekonata heroo.

La Benko — ¡Tiu ĉi sango! Ruinigis min.

La Fonto — Mi purigos viajn makulojn.

oooooooooooooo Tradukis Okulvitre

ENLANDA MOVADO

Buenos Aires - De nove ni devas envieigi tien ĉi, je unua loko, la laboron de nia Instrua Fako, en sia sekeio: Kurso per Korespondado. Tiu ĉi lasta estas unu el la laboragadoj de la Asocio, kiu plej bone progresas. Enkalkulante la novajn enskribojn dum la monatoj Aŭgusto kaj Septembro, la tutu nombro da gelernantoj per korespondado estas nune pli ol 900. Bela nombro, do! Gi kuragigas niajn instrufakanojn daŭre kaj senlace batali por atingi la karesitan celon: Milon da gelernantoj! Cu tia cifero estu la celita fino? Ne, tute ne. Post la unua trafita milo, ni devas batali por konkiri du milojn, kaj sinsekve ĉiam pli. Kvazaŭ soldatoj dum batalo, tiuj ĉi ciferoj estas nur malamikaj tranĉeoj, kiujn ni konkeros unu post la alia. Ju pli da gajnotaj tranĉeoj despli novaj soldatoj por nia pacarmeo. Ni devas vidi en ĉiu scivolema interesulo por nia ideo unu mortonta malamiko por Esperanto: malamiko, ĉu pro indiferenteco, ĉu pro malvolo, estas tute identa, ĉar kiel diris Napoleono "ĉiu, kiu ne estas kun mi, estas kontraŭ mi".

La nacia gazetaro ĉiam kaj daŭre favoras nian kurson per korespondado, informante al la publiko pri ĝia funkeiado. Krom tio, ankaŭ multaj fakgazetoj informas pri la karso. Sama propagando per Radio kaj Aviado alportis multegajn interesulojn.

La parolkursoj sukeese daŭrigas kaj ni esperas iom rikolti de tiu semado. De nun ni prezentas nian gratulon al samideano Mateo Niksich, kies persisto en tiu fako meritas la aplaŭdon de ĉiuj.

★ La "Informa Fako, jam plene organizita, komencis sian agadon tradukinte hispanlingven la alvoko de T.A.G.E. al la tutmonda instruistaro, jam aperinta en nia antaŭa numero. Tiu ĉi tradukajo estis sendita kune kun deca cirkulero al ĉiuj naciaj instruistaraj organizoj, inkluzive la Nacia Konsilantaro per Publika Instruado, kies Prezidanto atenteme atestis la ricevon kun la aldono ke ĝi estis bone notita. Ĉar tiu ĉi fakteto ne havas proprajn enspezojn, ĝi devas limigi sian agadon al la subvencio fiksita de la Asocia kaso, ni esperas ke la budgeto por la venonta jaro permesos al "Informa fako" pligrandigi sian rolon.

★ Por pli disvastigi la funkeiadon de nia kurso per korespondado, oni uzis, unua foje en nia lando, aviadon. "Aero Club Argentino (organizo por la progresigo de civila aviado), ĝentile metis je la dispono de A. E. A. iliajn flugmašinojn. La unua flugo okazis la 8an. de Septembro, ĉeestinte dum la inauguro de tiu moderna sistemo

por diskonigo de nia kara afero, la Direktoro de Milita Aviada Lernejo, kapitano Pedro Caxtex Lainfor; kuracestro de Milita Sanigado, D-ro. Toscano; la estro de nia "Instrua Fako" S-no. Andreo Villafranka; kaj S-noj Angel M. Corral, Luis Vila kaj Carlos H. Otheguy, estraranoj de Gazeta Subkomitato. La unua flugado estis farita de la pilotoj, S-noj. E. Santoiani kaj Rodolfo G. Bosch.

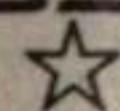
Du postaj flugoj okazis sub la gvidado de aliaj klubanoj ĝis elcerpi la tutan kvanton da presitaj flugfolioj. 50.000 da ili estis jetitaj sur la urbo kaj ĉirkaŭaĵoj. Decaj tekstoj klarigas la utilecon de Esperanto, krom aligilo por la kurso.

★ D-ro. Karl Wossler, docento de romanecaj lingvoj kaj literaturoj ĉe la Universitato de Munchen, venis al nia urbo komisiita de Argentina-Germana Instituto por Klerigado, por klarigi kurson pri temoj de siaj specialecoj. Surprizis nin ke tiu eminenta filologo faris favorajn deklarojn pri Esperanto al la gazetistoj, kiuj enketis lin dum lia alveno. Raportoj kun tiuj ĉi favoraj deklaroj aperis sur gravaj jurnaloj "Critica" kaj "La Nación". Profitante tiun ĉi okazon delegacio de A.E.A. Prezidita de D-ro. Emilio R. Biagosech vizitis profesorron Wossler ĉe Plaza Hotel, kaj dum tiu intervjuron li ripetis lian emon por nia kara lingvo. D-ro. Wossler, kompreneble ne estas aktiva esperantisto, sed funde konas la lingvon kaj movadon, estas do konvene ke la tutu samideanaro, speciale la germana kaj Munchena ne forgesu la novan simpatianton.

★ **TUCUMAN** — Sinjoroj Abel kaj H. Peirano, kune kun aliaj gelernantoj de nia kurso per korespondado ekkomencis labori por fondi esperantistan grupon en tiu urbo. Ni multe esperas de la fervoro de tiuj ĉi novaj pioniroj de nia idealo, al kiuj ni varme deziras sukceson en ilia entrepreno.

POR SI USTED QUIERE CONTRIBUIR al sostentimiento de ARGENTINA ESPERANTISTO le sugerimos lo haga, ya sea subscribiéndose (sesmonata abono \$ 1.—), haciéndose miembro "subtenanto" (sesmontata kotizo \$ 1.—) o bien adquiriendo algún número de la Rifa Mensual a 0.20 c/u. en cuyos premios se incluyen libros en o sobre el idioma auxiliar Esperanto.

A PROPOSITO DEL ACENTO

CUANDO Renán recibió a Pasteur en la Academia, el más dulce de los hombres crueles pronunció sin sonreir, esta frase: "En política, lo mismo que en religión, soy siempre de la opinión de mi adversario". Por qué no añadió "y en lingüística"? Es de hecho el más seguro medio para suprimir toda discusión, y de pasar por un hombre cumplido... Pero, no se deja de ser un "hombre honesto", en el sentido que se le atribuía en el siglo XVIII?

Recuerdo, hace algunos años, de haber conversado con un eminentе colega, director de una gran revista, conocido como un "bénisseur" y que parecía hubiera hecho, de las palabras de Renán, la regla de su vida.

Esperaba obtener de él la hospitalidad de algunas líneas sobre el Esperanto en su rica y bella revista.

Y bien; este hombre benévolо pero escéptico en muchas cosas, después de escuchar todos los argumentos en favor del Esperanto, lo mismo que cualquiera otra lengua artificial, no podría entrar en la comprensión de un hombre sensato, porque... porque... en fin, no siendo iguales las gargantas de todas las personas, una lengua artificial podría ser sólo escrita y no hablada... y que, además, no podría existir más que un solo idioma internacional: el francés!

Cuando su ira se fué calmando le conté la pequeña aventura de que fui protagonista hace 20 años cuando, gracias a mi hijo, me inicié en el Esperanto.

A la terminación del Congreso Universal Esperantista de Amberes en 1911, inicié el viaje a Rotterdam, Amsterdam, a la isla de Marken, etc. En Monikendam, donde todos los turistas acostumbran parar para almorzar, estaba yo un poco intranquilo por creerme el solo francés allí presente, oyendo hablar a mi alrededor sólo lenguas completamente desconocidas para mí. En efecto, supe después que era una caravana de escandinavos a quienes se habían unido grupos de personas de la Rusia nórdica y algunos alemanes.

Inútilmente busqué de percibir, circulando entre estas personas, una palabra o un sonido que me recordara la patria. Melancólicamente, sentéme en un ángulo del salón y sentado admiraba el incomparable paisaje holandés, cuando dándome vuelta al ruido de una silla caída, vi a un turista con la cabeza calva y los bigotes blancos y cuya corbata estaba ornada por una estrella verde. En el ojal tenía una banderita, verde también, con la inscripción "SEPA" (séptimo, el Congreso Esperantista de Amberes era el séptimo). Estaba en presencia de un congresista hasta entonces, para mí, des-

conocido. Me acerqué saludándole con un "bonan tagon, sinjoro!", que lo hizo sobresaltar tanto, que se le cayeron los lentes. Me tendió las manos alegremente, que yo apreté con no menos alegría, y nos sentamos a la misma mesa.

No estaba yo aún familiarizado con el Esperanto hablado; por eso componía mis palabras con lentitud, pero él, más experto, me contestaba sin vacilación alguna. Y así cambiábamos nuestras impresiones sobre el país que visitábamos, sobre las costumbres holandesas, etc.

A nuestro regreso a Amsterdam, sin que hubiéramos sido presentados el uno al otro, éramos amigos. Juntos visitamos el museo, recorrimos la Venecia del Norte, con la misma religiosidad de artistas, y discutimos también de literatura.

Vino, finalmente, la hora de separarnos.

El me acompañó hasta la estación y en el momento de separarnos nos cambiamos nuestras tarjetas...

¡Qué sorpresa! Creí haber tratado con un austriaco (a causa de sus bigotes a lo Francisco José), mientras había viajado con un autntico profesor de Ginebra y que, además, era un profesor de literatura francesa. El, de su parte, había pensado que yo fuera de una nacionalidad peninsular, sin apreciar cuál fuera.

Un fuerte apretón de manos terminó nuestra separación, después de habernos reprochado mutuamente de no haber revelado antes nuestras respectivas nacionalidades. Pero eso lo lamenté sólo a medias, porque así había tenido la prueba indiscutible de que la pronunciación del Esperanto es la misma tanto si uno es del Norte como si es del Sur y que no nos fué posible reconocer nuestras nacionalidades por medio del acento.

Esta pequeña ventura no se evidentemente una prueba absoluta pero, puesto que el señor Briand se alabó de "hablar europeo", ¿por qué no usó autoridad para propiciar en la S. D. N. la dopeión de una lengua auxiliar europea?

El Esperanto está del todo diseñado en virtud del adagio: "Quien puede el más, puede el menor".

Tocará después a los esperantistas el reforzar la universalidad de esta segunda lengua y ellos harán por la paz más que todos los diplomáticos, que, por la diversidad de las lenguas oscurecen los horizontes más claros.

No olvidemos el aforismo italiano: "Trasduttore, traditore" (traductor, traidor), y releamos el tratado de Versailles.

MICHELIS DE RIENZI

(Traducido de "L'Esperanto")

EL NIA VIVO

LA duan dimancon de la nuna monato, lau jam delonge ni estas kutimaj, ni kunvenis en la hejmo de nia k-do Calvo ni, dudeko da geesperantistoj.

Kiajn bonajn impresojn ni havas gravuritaj en nia koro, de tiuj felicaj momentoj pasintaj dum tiu vespero!...

Unue, la loko elektita por kunveno, estas vera esperantujo. Ciuflanke odoras samideaneo. Ciumure estas memorajoj de nia esperanta vivo. Libroj, gazetoj, fotografoj, elmontras delikatan guston de la enlongantoj. Kaj ni ne parolu pri gastemeco, eble sin offendus niaj karaj amikoj Calvo kaj filianoj.

Estis proksimume la kvina horo kiam ni elkunvenis.

Oni komencis la feston per amuzaj dirajoj: rakontoj, historioj, anekdotoj, kiuj vere redigis la ĉeestantaron.

Poste ni formis horeton kantante "La Espero'n" kaj "Fidela'n Rondo'n" kies choj levigis niajn korojn.

Aldonante novan tenion al la festo, oni decidis ĉiu rakontu lia deveno kiel esperantigis, kies detaloj amuzis la rondon.

Tiaj praktikoj ne nur fratigas nian esperantan familion, sed ankaŭ faŭgas por bona lernado kaj flua elparolado sendube tre bezonata, de nia lingvo.

Se dum somero ni faras kampofestojn por spiri sanan aeron, purigi nian korpon, kuniĝi fine ĉiutage, pli kaj pli, kial dum vintro ni ne devas rondigi por amike paroli, samideane diskuti, aŭ se eble ankaŭ, purigi nian animon?

Mi proponas, kamaradoj, pli oftajn, pli nombrajn tiajn festojn, kaj se estus eble, oficiale aranĝitaj.

CU NOVA VENKO DE ESPERANTO?—En Villa-del-Parque, kvartalo en kin mi loĝas, ekzistas vinvendejo tra kies fenestroj oni facile povas legi rondforman anonceon tute similan al tiuj uzataj de ĉiuj vinfabrikoj, sed sur ĝi, anstataŭ iu ajn nomo, estas skribita la nomo de nia kara lingvo.

Ne nur estas legeble presita la vorto "Esperanto", sed ĝi estas kopie imitata lau-forme, al iu eŭropa esperanta gazeto.

Mi ne povis preterlasi la okazon decidinte tuj viziti tian esperantujon. Eble mi trovos (mi pensis), grandan surprizon.

Cu mi ne trovos malnovan nekonatan esperantiston kun kiu mi pasigos agrablan bonhumoran momenton?

Mi eniras.

— "Kion vi deziras?" — demandis min junia virino en malbone esprimata hispana lingvo.

Mia vice mi ŝin demandis:

— "Cu vi vendas vinon 'Esperanto'n'?"

— "Jes sinjoro?" — si respondis al mi — "kaj ĝi estas tre bona". "Cu vi volas ĝin gustumi?".

Akeceptinte tian malavaran inviton, mi ŝin trovis tiel bongusta, ke de tiu momento mi ŝin uzas ĉiutage.

Nu bone, kvankam pri Esperanto en tiu domo neniu iom scias, ni de nun povos: unue, paroli Esperanton, poste trinki "Esperanton".

D. RUIZ

RECENZEJO

Nova serio da noveloj tradukitaj kaj originalaj. "Esperantlingva Nobelbiblioteko" redaktata de Leono Vienano.

Gia celo: Havigi al la legantaro novelojn:

- 1.— interesegeaj dank'al altgrade aktuala kaj streĉa enhavo (koncerne la individuan kaj socian vivon) vortigita por granda arto de literatura talento.
- 2.— faciliĝaj dank'al la populara kaj simpla maniero de esprimado de la plej komplikaj pensoj, sentoj kaj problemoj.
- 3.— internaciajn, prezentante la literaturajn kreajojn de diversaj nacioj.
- 4.— verkitaj en flua korekta Zamenhofa stilo evitigante al la esperantistaro uzadon de lingvaj malgustaĵoj kaj diskonigante imitindan stilon esperantan.

Se vi volas ĝui belon de literaturo kaj alpropriigi al vi korekten stilon esperantan, legu atente la "ESPERANTLINGVAN NOVELBIBLIOTEKON".

Jam aperis la unua novelo: "Eksiĝo", N. Jerusalmi. Belega kaj simpla stilo. Emociaj momentoj. Amplekso da 40 paĝoj. Prezo nur 0.45 sv. fr.

◆ La nacilingve jam tre konata romano "JANE EYRE", de la angla romanverkisto Charlotte Bronte, jus aperis esperante tradukita de S-ro H. J. Bulthius, ano de la L. K.

La verko en ĝi mem havas, efektive, altan literaturan valoron, kiel ĉiuj aliaj de la sama aŭtorino, kaj certe oni povas ŝin konsideri juvelo ne nur de la angla, sed de la tutmonda verkarto.

Rilate al la traduko, ĝi estas tre merita: facile kaj elflua stilo, sen idiotismoj aŭ naciaj esprimoj tro ofte uzataj de multaj verkistoj, ĝi tuj fariĝas aminda por ĉiu ekleganto. S-ro Bulthius ricevis por la traduko de la unua kaj dua ĉapitro de tiu ĉi verko premion, en 1927, de "The British Esperanto Association".

Eldonis "Zutphan" — W. Thieme y Cie. Ni rekomendas al niaj samideanoj tian novan akiron "Jane Eyre".

★ La Konfliktoj en Manurio kaj Ŝanhajo.— Eldono de Universala Hommama Asocio. Kameoka Kioto-hu Japanujo.

Brošuro eldonita de tiu konata paea asocio, priskribante tiujn konfliktojn kiuj okupas la atenton de nia civilizita mondo, kaj la agadon de la nomita asocio. Prezo ne menciita.

★ Dopolavoro Ferroviario Torino — Flugfolio eldonita de tiu postlabora laborista asocio. Gi entenas interesan frazaron, okaze uzota por fervojvojaĝantoj.

Senpaga eldono. Esperanto-Centro Italia, Galeria Vitt. Emanuele 92. Milano.

★ Proleta Studento — Instrua organo por ĉiu proleta esperantisto. Monata aldonon al "Internaciisto". Kvar paĝa eldono, intercjas rakontoj konformaj al celo de la aldonna gazeto.

SAMIDEANO:

Atingu anoncon por "Argentina Esperantisto" tiamanire vi favoros la plibonigon de nia organo.

TARIFA:

1 págs.	\$ 35.—
12 "	" 18.—
14 "	" 9.—
18 "	" 4.50
Aviso 3 ctms. de columna.	" 3.—
En Koresponda Fako, 3 líneas	" 0.30

GRAMATICA, EJERCICIOS y

DICCIONARIO del idioma au-

xiliar ESPERANTO

A todos los alumnos que siguen el Curso por Correspondencia recomendamos especialmente este manual por el vocabulario que contiene y que ha de prestarles mucha utilidad para la traducción de los ejercicios.
Precio del volumen . . . \$ 0.85

Pedidos a Sección Enseñanza. C. Pellegrini 238

SUBTENANTOJ DE ARGENTINA ESPERANTISTO

M Niksieh	1.—
A. Barrot	1.—
A. Gonewsky	1.—
Fermín R. Varela	1.—
A. Corral	1.—
F. Clevillé	1.—
Carlos Brega	1.—
R. Vilarrasa	1.—

DONACOJ POR "ARGENTINA ESPERANTISTO"

Seeundino Rodríguez	5.—
Francisco De María	3.—
Fermín R. Varela	1.—
Pedro Olives	1.—
M. Atanasoff	0.80
Vicente Gregorio	0.90
Dino Modotti	1.—

ESPERANTA PIKNIKO

En la Estación BARRANCAS

F. C. C. A.

Se organizarán juegos y diversiones y trataremos de pasar un día en plena naturaleza al mismo tiempo que contribuimos a estrechar vínculos entre todos los esperantistas y simpatizantes. Concurra con su familia.

EL 13 DE NOVIEMBRE

De 7 a 19 horas

No deje de concurrir a esta Reunión de Camaradería que tendrá lugar al lado de la Playa de San Isidro.

Entrada a Beneficio de la Biblioteca

0.50

R Resultaron premiados los números 23

y correspondientes a los meses de Agosto y Septiembre respectivamente. Están en venta los números correspondientes al mes de Octubre:

1er. Premio: Vortaro Esperanto Esperanto, ed. de S.A.T. 2o. Premio:

La Nova Testamento.

Pedidos a Gazeta Subkomitato

CURSOS GRATUITOS DE ESPERANTO IDIOMA AUXILIAR INTERNACIONAL POR CORRESPONDENCIA

ENVIAMOS UNA LECCION POR SEMANA
A CUALQUIER PUNTO DE LA REPUBLICA

Inscripciones e Informes, por carta o personalmente a: ARGENTINA
ESPERANTO ASOCIO (Sección Enseñanza) C. PELLEGRINI 238.
Buenos Aires. Todos los días hábiles de 20.30 a 22 horas

A. E. A. (giros postales, estampillas o dinero en efectivo), deben ser enviados al Tesorero, señor G. García, C. Pellegrini 238, Buenos Aires.

P. BOSSO
KINESIOLOGO

Diplomita en la "Facultad de Ciencias Médicas"

Mesaĝoj - Kuraciga Gimnastiko Reeduko

ESTADOS UNIDOS 444

Al anoj de A. E. A. Konsulto kaj Kuracado Senpaga

A. M. CORRAL

PRESISTO

Strato INDEPENDENCIA 4025
Unión Telef. 45 - LORIA 4571

ABTAJ VITRAJU

AGUES F-toj kaj Ko.

ADMIRE: A. VILLAFRANKA

CHILE 1537

U. T. 38 - 0867

Libroj Ludiloj, Cigaroj, Cigaretoj
Paperoj je malkaraj prezoj vi trovos
en butiko de

S-no. G. GARCIA
Str. RIOJA 812 BUENOS AIRES

ESPERANTA RAZEJO

de DIONISIO RUIZ

KO POR SINJORINOJ
VENEZUELA 2902 kaj D. FUNES